

Cs. Pataj Mihály

Új házak

KECSKE-
KÖRÖM-
IRODALOM

A készthelyi Balatoni Múzeum munkatársai könyvet állítanak össze a Balaton múltjáról, érdekességeiről. A gyűjtőmunka közben derült ki, hogy a balatoni kecskekörömieket meglepően gazdag irodalma van. Mondják, régék és tudományos munkák foglalkoznak az érdekes kövel.

Garay János regéjét elsősorban a tihanyi gyerekek tették ismertté. Később Babits Mihály mesedráma-tervet készített erről a témáról, amelyet 1911-ben a Nyugat című folyóirat méltatott.

Oldalakat szentel a kecskekörömi Eötvös Károly „Utazás a Balaton körül” című könyvében. A többi között így ír róla: „Az a tenger, amely fél millió évvel ráknhagyta hírmondóul, nem ismerte ezt a kagylót. Ha ismerte volna, másutt is előfordulna a Balatonban. Ezt a kagylót csupán Tihany szűli. Valamikor, milliókra menő év alatt, valami más tenger volt ezen a vidéken, abban élt a kagyló. S amikor egy irtózatos világorradalom tűzokádó haragja Tihanyt kiemelte a vizek mélységéből, akkor menekült a kagyló Tihany sziklája közé, s a kövek közt kővé vált maga is.”

Eötvös Károly fejtegetését cáfolja a tudomány. Elfogadott az a megállapítás, hogy a Pannón-tengerben élt hajdan ez az osztrigiformatájú kagyló, amelynek kövületét a víz koptatta, a kecske körméhez hasonló alakúra.

Királyhegyi
Pál

NŐI LÉLEK

neked, hogy beleszerettem a soforbe, vagyis Laciba. Ő is szeret engem, és ezért én még ma beköltözöm egyszerű kis négyes társbérletébe. A válopert indítsd meg te, mert nem tudok nélküle élni és nem is akarok.

A férj sirt, mint egy lány, egy egész Matild omlott össze benne. Mindenkit érhet sofor, és a szerelem nem életbiztosítás.

Két héttel az események után véletlenül találkoztam Matilddal és új vőlegényével egy egyszerű vendéglőben. Meghívtak az asztalukhoz és ebédelni kezdtünk.

Az asszony izgatottan leste új szerelmének minden pillantását. Szemlátomást boldog volt.

A férfi csak velem beszélt, hosszan mesélte soforélményeit, és amikor a nő bátortalanul közbeszólt, olyanokat, hogy „igen”, meg „úgy volt”, az új vőlegény ráordított:

— Nem szeretem a duettet, fiám. Már ezerszer megmondtam, hogy ha én dumálok, ne szólj bele! És miért nem eszel? Én már régen befejeztem, te meg csak piszkálsz az ételben! Nem fogom potyára fizetni a drága ebédet...

— Igen... bocsáss meg, szívem, ne haragudj, kicsit elgondolkoztam — így Matild.

Ez így ment az egész ebéd alatt. Persze, a férfi nem volt mindig ilyen finom, alkalmazott erősebb kifejezéseket is. A feketekávéval, ismert tapintatommal, megkérdeztem az asszonyt:

— Furcsa az élet. Volt férje a csillagokat naponta lehozta ma-

gának az égről, öröklakást szerzett a földön, ami nehezebb, a gondolatait leste, én tudom legjobban, mennyire szerette magát. Mi volt az mégis, ami hiányzott a házasságukból?

— A gyengédség.

POFON — SZINKRONBAN

A Pannónia Filmstúdió épületében hat stáb foglalkozik a külföldi filmek szinkronizálásával. Kitérő szövegírók, dramaturgok, rendezők, hangmérnökök és nem utolsósorban kiváló színészeink serege foglalkozik azzal, hogy ezeket a filmeket magyar hanggal lássa el. Rendkívül fárasztó, idegölő munka ez a magyar hangot adó művészeknek. Néhat ötperces szöveget hússzor, harmincszor is ismételni kell, hogy tökéletesen adja vissza a külföldi színész hangját, sőt mozdulatait is. Egyik kitérő művészeinkkel történt egy verekedési jelenet lejátszásánál: annyira „beleléte” magát a főhős mozdulataiba, hogy valóságban „kiütötte” a mellette álló szinkronpartnerét. A „letaglózott” művész csak orvosi segélynyújtás után folytathatta munkáját.

A filmszínházakban az évente bemutatott filmek 40 százalékát tanítják meg itt magyarul beszélni. Az egyszerű filmnéző szinte természetesnek tartja a képpel összhangban levő magyar színész

hangját, s megszokottak, természetesen tartja, hogy Roger Moore, Maigret felügyelő alakítója, vagy Elizabeth Taylor magyarul szólal meg. Roger Moore = Láng József, Maigret felügyelő alakítása = Básti Lajos vagy Elizabeth Taylor = Ruttkai Éva hangjával.

Az 1940-es évek végén szinkronizált A hősök hajója című szovjet filmtől a napokban bemutatott Kétszer hét-ig hatalmas utat tett meg szinkronművészeink. Egyre több és tökéletesebb szinkronfilm kerül bemutatásra.

A második negyedévben kerül a nagyközönség elé a Vihar délen című amerikai, a Kislovag című színes lengyel, az Egy az ezerhez című szovjet, a Dajkamésék hölgyeknek című amerikai és A halott gyanús című NDK-film — hogy csak egy párat említsünk a sok közül. Ezekben a filmekben a legjelesebb szinkronművészeink hangja biztosítja majd a kitérő szövegeket a mozilátogatók szíveire.

Ormos
Gerő

MOTOROS
SZINDBÁD

Este tíz óra után, meglehetősen összetört, álmosan, emni szerettem volna a hallban megkérdeztem a fiatal éjjeli portást, hol találom az éttermet. Nincs — mondta majdnem udvariatalanul. — Olyan nincs, amilyenre ön gondol, itt csak önkiszolgáló van, az is csak tízig tart nyitva. Kár, gondoltam, de most már maradjok, nem megyek vissza a városba, most járok itt először, a jó ég tudja, kapok-e buszt visszafelé, mert ha nem, éjfélig se talállok ide, az isten háta mögé, ahová ezt a Turista elnevezésű nagy szállót építették.

A fiú nem sokat törődött az- al, hogy elégedetlen vagyok a válaszával, egy olasz férfival kezdett társalogni a fülke pul- tára könyökölve, aztán egészen kihajolt, balra nézett és azt mondta, most már valamivel udvariasabban.

— Ott van az önkiszolgáló, a lépcsőkön kell fölmenni, hátha nyitva van még.

Megköszöntem és elindultam. Megtaláltam a lépcsőket, nagy csapóajtó vezetett a hatalmas terembe, azt se zárták még be. Itt már hűlő ételszagok csapták meg az orromat, benyomtam az ajtót

és beléptem a terembe. Két idős nő éppen rendezgette az asztalokat, összeszedte a poharakat, tálcákat, ételes tányérokat, az üvegfallal elválasztott konyhában fehérvörös nő edényekkel csörömpöltek, a pénztárnál ketten álldogáltak, mintha a napi forgalomról tárgyalgattak volna.

A rendezkedő nők közül rám szólt az egyik, hogy nincs kiszolgálás, elkéstem, szinte kidobott a szemével. Zavaromban magyarul szóltam oda neki, hogy éhes vagyok, hol találok vendéglőt a közelben. A nő nem felelt, de a pénztár közelében megszólalt egy mély hang.

— Ne menjen el, jöjjön, majd kihajtok valamit.

Tiszta ruhás, középkorú gépkocsivezető állt fel egy asztaltól, a kezével is inlett, hogy menjek csak közelebb, a takarító nő nézett, megint morgott valamit, és én elindultam a férfi felé.

Kemény, darabos embernek láttam, amint közeledtem az asztalához. Örültem, hogy magyarul találkozom, köszöntem neki, ő felállt, kezét nyújtott és belemosolygott fölényesen a szemembe.

— Mi az, hogy nincs! —

Simai
Mihály

PISZE

Gyámoltalanságáról legendák keringtek. Mosolyt fakasztó, kacagató legendák. Az egyetlen csúnyák csúnyája kislányt, aki szóbaállt vele, hetekig kerülgette annak idején, míg végül is kinyögte az izzó sóhajt: me... menjünk el moziba! Pár nap múlva már híre ment: a kislány túladott rajta, mint a pinty. Mire az igazi nagy negyedik csak legyintettek: Piszze nem férfi!

Mert ez Piszze volt a csúfneve a félnék kislánynak. — társunknak, a gimnáziumi iskolapadban — aki egyedül a sűgés terén szerzett magának érdemeket. Dehát az ilyen érdemek korán hervadtak. Különösen egy olyan kifejtett orr árnyékában, amely miatt Piszének csúfolta minden diák. (Egyhangúlag elfogadva az osztály tréfamesterének költői túlzását is: hogy — tudniillik ezt az orrot — 5 forintért nem adnák tele fagyalattal!)

Ez a Cyrano-méretű orr volt Piszze gyámoltalanságának fő oka. Felt a lányoktól, hisz a lányok — kórusban is, szólóban is — minduntalan kinevették. Mindez már rég volt. A sors azonban úgy lát-szik időközben meggondolta magát, s mostoha arca után a mosolygósat fordította a felnőt Piszze felé.

Történt pedig mindez orr-ope-ráció formájában. Nem sokkal a nagyszabású szépészeti műtét után találkoztam vele. Ragyogott az örömtől és — legalább olyan csúnya volt, mint azelőtt. Csak már nem volt olyan sima az arca, s kicsit még dagattnak tűnt az orra, dehát ez biztos a műtét utáni állapottal járt. Boldogan újságolta: túl van a megszépülé- sen, vége a régi gátlásos időszak- nak — „Már a műtét utáni har- madik nap — dicsekedett — összehoztuk egy csókot az apó- lómmal — mellesleg életem első csókját — de persze ez csak amolyan start volt, jobb híján. Azóta már dobtam a kicsikét, de most van egy nőm, egy technikus csaj, öregem olyan alakja...” és mondta, csak mondta Piszze, köz- ben-közben, mint egy szépfű, villogott jobbra-balra az utcán.

— Hű, de jó vagy! — rikkantot- ta hetykén, mikor egy nagykon- tyú szöke libeggett el mellettünk. — Na én ezt megkönyvezem, ezevasz öreg, ne haragudj, de tud- dos, sok a pótolnivalóm.

Es elviharzott, egy Belami fej- tartásával csapázva a tünemény nyomdokát. Orrát, melyet az ope- ráció óta székszeplijének tart, büszkén előrszegezte.

Semmi kétség — állapítottam meg, — ezt a derék Piszét fér- fi- vé operálták. Úgy látszik, ilyes- mi — így is lehetséges. Hm, fűz- tem tovább gondolataimat, — és mi az, hogy pótolni?

Mikor egy ízben újra összefu- tottunk, fogalmat alkothattam er- ről is. Na nem, egyelőre köt a ti- toktartás! Csak a következő érettségi találkozónkon, akkor is csak éjjel után fogok mind erről beszámolni barátainknak: nagy a tudomány, valamint a Piszze orra címmel.